De lange staart van de

Het staat bekend als de *tooth-to-tail ratio*; de verhouding van tanden (gevechtskracht) tot de staart; de logistieke ondersteuning die alles mogelijk maakt. De tanden staan vanzelfsprekend het meeste in de schijnwerpers. Het betreft tenslotte de zogenaamde krijgshaftige onderdelen: de punt van de speer. De logistiek, daarentegen, lijkt minder spannend. Voorraden, maaltijden, administratie, bestellingen – veel spreadsheets en weinig actie. De wetenschappelijke militaire literatuur richt zich voornamelijk op strategie en operaties, maar er is inmiddels een erkenning dat logistiek een cruciale rol speelt bij het winnen – of verliezen - van oorlogen. Vaak wordt de Amerikaanse generaal Omar Bradley geciteerd: 'amateurs talk strategy, professionals talk logistics'. Dit geldt niet alleen voor het optreden op land, maar evenzeer in het maritieme domein.

Een interessante case study is Operation Epic Fury, en de hieropvolgende Amerikaanse blokkade/begeleidingsoperatie rond de Straat van Hormuz. Niet alleen is de relevante maritieme logistiek weinig in het nieuws geweest; ook de Amerikaanse en Israëlische tegenvallers en verliezen hebben maar beperkt media-aandacht gekregen. Enkele onderzoeksjournalisten en de Government Accountability Office (GAO) van de VS hebben knelpunten aan het licht gebracht. De conclusies zijn zeer relevant voor het gevecht op en vanaf zee.

Waarschijnlijk begon gelijk op dag één van de aanval tegen Iran de hoofdpijn van de Amerikaanse vier sectie (de logistiek) bij US Central Command (US CENTCOM). Het grote logistieke steunpunt van de US Navy in Bahrein werd direct aangevallen door Iraanse ballistische raketten en drones. Het betrof de Naval Support Activity Bahrain (NSA Bahrain), dat als hoofdkwartier diende voor US Naval Forces CENTCOM en de US Fifth Fleet. De schade was aanzienlijk, en omdat de basis ruim binnen het bereik van Iraanse raketten lag, werd het geëvacueerd en reguliere operaties zijn sindsdien niet hervat.

Het logistieke steunpunt werd verplaatst naar Diego Garcia, een eiland in de Indische Oceaan, ongeveer 2200 mijl van het gebied waar de schepen opereren. In plaats van een herbevoorradingstrip van 5-8 dagen naar Bahrein, waren schepen nu 14-18 dagen kwijt naar Diego Garcia en terug. Voor een operatie die over schaarse middelen beschikt en een groot oppervlakte bestrijkt was dit een ernstige beperking. Sommige schepen konden waarschijnlijk niet worden ingezet op momenten wanneer dit nodig was, terwijl anderen als onmisbaar werden gekwalificeerd en dus hun herbevoorrading op een meer minimalistische wijze moesten inrichten. Krantenartikelen repten over tekorten aan boord het vliegkampschip USS *Abraham Lincoln*, en deze hadden een grote impact op de stemming aan boord. Linksom of rechtsom, de gevechtskracht werd aangetast.

> De conclusies zijn zeer relevant voor het gevecht op en vanaf zee.

logistiek

Munitie was een andere zorg. Er is al veel geschreven over hoeveel Tomahawks, Standard Missiles en andere (dure) *interceptors* zijn afgeschoten in het conflict met Iran. Er zijn meerdere beelden van salvo's van Patriots op inkomende Iraanse rakketten; intercepties vanaf schepen zijn natuurlijk minder zichtbaar geweest en niet door bijstanders gefilmd. Maar ook hier staan de procedures geen zuinigheid toe, en de voorraden van kritische interceptoren blijken ernstig te zijn ingelopen. Nieuwe raketten zijn besteld, maar de levertijd betreft jaren, niet maanden. Dit heeft strategische gevolgen voor de Amerikaanse en Westerse 'deterrence posture' of afschrikkingsbeleid, zowel richting Rusland als China. Hiernaast blijft het laden van kapitale munitie een uitdaging. Brandstof en voedsel kunnen op zee worden geladen, maar raketten in de regel niet (al hebben de VS met een gespecialiseerd schip laten zien dat het technisch wel mogelijk is).

> Slijtage geldt eveneens voor bemanningen.

Het laden van kapitale munitie moet dus in een haven gebeuren, en dan komen we terug bij het punt van Diego Garcia. De Russen hebben ervaren dat Sebastopol op de Krim binnen het bereik van Oekraïense raketten ligt, en daardoor niet meer als logistiek steunpunt kon opereren. Naast Bahrein, geldt dit ook voor veel Amerikaanse bases rond de 'first island chain' in de Indo-Pacific. Zij vallen ruim binnen het bereik van Chinese raketten. Mocht er ooit een conflict in deze regio uitbreken, dan wordt ongetwijfeld het herladen van raketten voor Amerikaanse marineschepen een logistieke uitdaging – met grote operationele gevolgen.

De oorlog met Iran leidde tevens tot andere logistieke problemen. De medische keten moest anders worden ingericht omdat de tweedelijns zorg binnen het bereik van Iraanse rakketen viel, en evacuatie per helikopter bleek niet altijd mogelijk. Voor veel marineschepen betekende langer inzet uitstel van onderhoud. Dit was te zien aan schepen die vol roest terugkeerden na hun missie. Onderhoudsketens – zowel in de VS als in Europa – hebben weinig redundantie, en knelpunten in het proces van groot onderhoud leiden snel tot vertragingen. Als door onvoorziene extra inzet meerdere schepen later dan gepland hun onderhoud ingaan, met meer slijtage dan verwacht, dan kan het systeem dit moeilijk opvangen. Het betekent per definitie dat deze schepen langer dan voorzien niet inzetbaar zijn – wederom met strategische gevolgen.

Slijtage geldt overigens eveneens voor bemanningen. Uitzendingen en reizen die opgerekt werden tot bijna een jaar (soms met maanden zonder havenbezoek), putte bemanningen volledig uit. Dit was bij twee vliegkampschepen (USS *Gerald Ford* en USS *Abraham Lincoln*) duidelijk het geval, met brand aan boord, meldingen van meerdere zelfmoordpogingen, en berichten over algemene malaise bij de bemanning. Hogere personeelsuitstroom en lagere inzetbaarheid waren ongetwijfeld het gevolg.

De maritieme logistieke keten voor Operation Epic Fury werd enkele dagen na aanvang van de operatie volledig heringericht. De Britten werden licht onder druk gezet om in te stemmen en binnen enkele weken was Diego Garcia het nieuwe logistieke steunpunt van de US Navy in de regio. Eigenlijk had het geen verrassing mogen zijn dat Bahrein tijdens open conflict met Iran niet meer die rol zou kunnen vervullen. Inmiddels zijn Amerikaanse eenheden in de Golf verder versterkt. Ten tijde van dit schrijven wijst alles op een waarschijnlijke hervatting van de militaire strijd rond of na de midterm verkiezingen in de VS. Logistieke maatregelen zijn wederom getroffen om gevechtseenheden te ondersteunen. Het is te hopen dat de lessen van de eerste ronde geleerd zijn.

Het is ook te hopen dat deze nieuwe inzichten verwerkt worden in de plannen van US Pacific Command (PACOM). Soms blijken namelijk de veronderstellingen waarop plannen gebaseerd zijn, niet te kloppen. Tegelijk betreft het niet alleen het vooraf integreren in de planning van logistieke factoren. Ook de logistieke implicaties van een hervatting van de strijd met Iran zouden moeten worden meegenomen in de strategische besluitvorming. Oplopende munitietekorten, gebroken onderhoudscycli, uitgeputte bemanningen en verminderde toekomstige inzetbaarheid van essentiële platforms: een opleving van de strijd kan zo een logistiek staartje krijgen.

KTZA KMR Sergei Boeke is Military Advisor in de EU Delegatie voor ASEAN in Jakarta, Indonesië.